

Årsmelding 2010

mai 2011

Om NOKUT	side	2
Tilbakeblikk på 2010: Første år med “nye NOKUT”	side	3
Tilsyn med norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning	side	5
Kvalitetsutvikling gjennom utredning, evaluering og analyse	side	9
Godkjenning av utenlandsk utdanning	side	11
Informasjon og samfunnskontakt	side	13
Organisasjon og regnskap	side	14

Om NOKUT

NOKUT, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, er et faglig uavhengig organ under Kunnskapsdepartementet. NOKUT hadde i 2010 60 ansatte.

NOKUT ble etablert i 2003 ved innføringen av kvalitetsreformen i høyere utdanning. NOKUTs myndighet og virkemidler er regulert i lov om universiteter og høyskoler og lov om fagskoleutdanning, med tilhørende forskrift gitt av Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs formål er å sikre og fremme kvalitet i høyere utdanning og fagskoleutdanning gjennom å:

- føre tilsyn med og stimulere til utvikling av kvaliteten i utdanningen ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler
- godkjenne høyere utenlandsk utdanning etter søknad fra enkeltpersoner og informere om andre godkjennings- og autorisasjonsordninger for utenlandsk utdanning

NOKUT s arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning, samt godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUTs hovedstrategier

I perioden 2010–2014 vil NOKUT prioritere å:

- legge mer vekt på å stimulere kvalitetsutviklingen ved institusjonene
- være mer helhetlig, effektive og målrettet i tilsynsarbeidet
- styrke rollen som helhetlig kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning¹
- gi bedre informasjon og service til våre brukere
- styrke dialogen med sektor og samfunn
- videreutvikle en profesjonell og helhetlig organisasjon

¹ Denne strategien ble vedtatt i NOKUTs styre 17. februar 2011 som resultat av et behov for en tydelig rettesnor for videre utvikling av dette raskt voksende feltet.

Tilbakeblikk på 2010: Første år med “nye NOKUT”

NOKUT gikk inn i 2010 med ny strategiplan, ny organisasjonsstruktur og ny profil på nettsidene. I strategiplanen har vi fulgt opp Stortingets og Kunnskapsdepartementets ambisiøse målsettinger i justeringen av bestemmelsene om NOKUT i universitets- og høyskoleloven. Strategiplanen trekker opp retningen for NOKUTs arbeid og utvikling i femårsperioden 2010–2014, og innebærer betydelige løft for hele organisasjonen. Allerede det første året har vi kommet et godt stykke på vei, og på mange områder lenger enn forventet.

Viktige føringer i NOKUTs strategi er at vi skal styrke vår utviklingsrettede rolle, samt bli mer fleksible og målrettede i vår virkemiddelbruk overfor institusjonene. Strategien angir også en tydelig ambisjon om at vi skal fortsette å styrke vår rolle som nasjonalt kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning.

Forenkling og målretting av tilsynet

Arbeidet med ny tilsynsforskrift for høyere utdanning var et stort løft for NOKUT i 2010. Målet med dette arbeidet var å forenkle og tydeliggjøre forhold som har vært opplevd som uklare, eller som ikke har fungert etter hensikten. For bedre oversikt og tydlighet valgte vi å samle alle bestemmelser om tilsyn med høyere utdanning i én forskrift. Tilbakemeldingen fra sektoren på dette har vært positiv. Den nye forskriften ble vedtatt i januar 2011.

Fra 2010 har NOKUT innført søknadsfrister for søknader om etablering av nye studietilbud, én på våren og én på høsten. Målet med innføringen av søknadsfrister er å få til raskere og mer ensartet saksbehandling. Innføringen av søknadsfrister har også gjort det mulig å profesjonalisere NOKUTs søkerveiledning gjennom søkerkurs i forkant av fristene. Våre søkerkurs har fått meget god respons fra deltakerne.

På grunn av mange søknader om akkreditering av nye utdanninger har NOKUT de siste årene i liten grad kunnet føre tilsyn med etablerte utdanninger. Med ny tilsynsforskrift på plass vil NOKUT intensivere tilsynet med etablert virksomhet. Dette vil skje etter en ny og mer fleksibel modell. Vi vil heretter sette opp årlige tilsynsprogrammer basert på kartlegging av indikasjoner på sviktende kvalitet, samt strategisk vurdering av forhold som har særlig stor betydning for utdanningskvaliteten. Selve tilsynet vil starte opp med dialog og innhenting av redegjørelse fra institusjonen. Revidering av akkrediteringer, som tidligere var eneste virkemiddel, vil bare skje dersom det fortsatt er grunnlag for det etter runden med dialog og redegjørelse. Utprøving av det nye tilsynet begynner i 2011.

Kunnskap som virkemiddel for å utvikle kvalitet

Kunnskap er et essensielt virkemiddel for å utvikle kvalitet, derfor har vi styrket utrednings- og analysekapasiteten. Formålet med NOKUTs analyseaktivitet er å frambringe, sammenstille og formidle kunnskap som kan bidra til utvikling av utdanningskvaliteten i sektoren og forbedring av egen saksbehandling. NOKUT ferdigstilte i 2010 fire utrednings- og analyserapporter. I tillegg ble resultatene av NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningene presentert i september 2010. Evalueringen omfattet alle de 20 institusjonene som tilbyr førskolelærerutdanning.

Sentre for fremragende utdanning

Gjennom ordningen Sentre for fremragende utdanning (SFU) har NOKUT fått et økonomisk virkemiddel for å stimulere utdanningskvalitet. SFU skal bli en parallell til tilsvarende prestisjeordning innen forskning og innovasjon. Arbeidet med å utvikle kriterier for utvelgelse av sentrene startet i 2010. Ordningen blir formelt lansert på NOKUT-konferansen i april 2011. Den første utlysningen er en pilot og knytter seg kun til lærerutdanningen. Senere vil ordningen bli bredt utlyst for alle fagområder.

Økende oppmerksomhet om godkjenning av utenlandsk utdanning

NOKUT opplever sterkt økende etterspørsel etter våre tjenester på feltet utenlandsk utdanning. Det har vært en vedvarende kraftig vekst i antall søkere til vår egen godkjenningsordning "generell godkjenning". Veksten var i 2010 på 25 prosent. Den kraftige veksten gjør at vi har utfordringer med saksbehandlingskapasiteten.

NOKUT prioriterer å styrke rollen som kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning. Vi arbeider kontinuerlig med å forbedre vår kapasitet og service. I april 2010 lanserte vi INVIA som eget informasjonssenter på feltet. INVIA skal gjøre informasjon om alle de norske godkjenningsordningene lettere tilgjengelige for norske og utenlandske brukere.

Økt vekt på informasjon og samfunskontakt

NOKUT jobber kontinuerlig med å forbedre brukerservicen og kommunikasjonen med omverdenen. I 2010 la vi vekt på å samordne informasjonen på våre hjemmesider, samt

å øke vår nyhetsproduksjon. Vi har også laget en "Aktuelt - side" for å informere om viktige hendelser og våre mer dialogpregede aktiviteter som NOKUT-konferansene, søkerseminarer med mer.

I 2010 ble det for første gang gjennomført tre NOKUT-konferanser: én for høyere utdanning, én for fagskoleutdanning og én for godkjenning av utenlandsk utdanning. Fagskolekonferansen var den første i sitt slag. Alle konferansene er evaluert og får gode tilbakemeldinger. I 2011 vil vi fortsette å utvikle konseptet for NOKUT-konferansene.

Vi har også en ambisjon om være synlige på flere arenaer enn i dag og i større grad ta i bruk andre kommunikasjonskanaler enn våre hjemmesider. Det er for tiden spesielt viktig å nå ut med informasjon om våre oppgaver som kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning til flere brukergrupper, og på en tydeligere måte kommunisere hvordan NOKUT vurderer utdanningskvaliteten innenfor norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Et moderne og effektivt NOKUT

NOKUT har de siste årene fått et bredere mandat og flere oppgaver. Samtidig har etterspørselen etter våre tjenester økt. Dette har på kort tid ført til en betydelig vekst i antall ansatte. Store deler av fellestjenestene og de interne støttesystemene er dimensjonert for en langt mindre organisasjon. For å få en samlet plan for prioriteringer og retning for utvikling av NOKUTs menneskelige ressurser, kommunikasjon, virksomhetsstyring og infrastrukturinvesteringer, startet vi i 2010 et arbeid med en organisasjonsstrategi. Strategien ble vedtatt i april 2011. NOKUT er en liten organisasjon. Investering i infrastruktur vil derfor bli en betydelig økonomisk utfordring på kort sikt. På lengre sikt vil investeringene gi oss mer effektive saksbehandlingsprosesser og bedre brukerservice.

Oslo, mai 2011

Petter Aaslestad
Styreleder

Terje Mørland
Direktør

Tilsyn med norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning

NOKUT skal bidra til å sikre at kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning tilfredsstillende nasjonale standarder. Det gjør vi gjennom å føre tilsyn med utdanningsvirksomheten ved alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning og fagskoleutdanning, til sammen mer enn 170 institusjoner i 2010. Tilsynsmyndigheten er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler og lov om fagskoleutdanning med tilhørende felles forskrift fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs tilsyn har både kontroll og utvikling som formål. I tillegg til å kontrollere at utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet ved institusjonene tilfredsstillende nasjonale kvalitetskrav, gir vi råd om hvordan institusjonene kan videreutvikle utdanningskvaliteten og det interne kvalitetsarbeidet. Rådgivningen skjer både direkte i form av råd nedfelt i tilsynsrapportene om hvordan institusjonen kan forbedre utdanningene utover minstekravene, og indirekte i form av veiledning om hva som kreves for å tilfredsstillende kravene.

NOKUT benytter følgende tilsynsformer: institusjonsakkreditering, evaluering (godkjenning) av institusjonenes kvalitetssikringssystemer, akkreditering (godkjenning) av nye utdanningstilbud og tilsyn med etablert utdanning. Tilsynet er i hovedsak basert på sakkyndig vurdering, og vi benytter årlig ca 300 sakkyndige i gjennomføringen av tilsynsaktivitetene.

Høyere utdanning

I 2010 har NOKUT evaluert 13 kvalitetssikringssystemer, behandlet 4 søknader om institusjonsakkreditering og 23 søknader om akkrediteringer av nye studier. Det er ikke gjennomført tilsyn med eksisterende studier i 2010.

Evaluering av kvalitetssikringssystemer

Norske universitet og høyskoler har selv ansvar for å sikre kvaliteten i studietilbudene sine. Institusjonene er pålagt å ha interne system for kvalitetssikring av utdanningen.

Kvalitetssikringssystemene skal sikre kontinuerlige forbedringer, dokumentasjon av arbeidet og avdekke sviktende kvalitet. NOKUT skal godkjenne høyere utdanningsinstitusjoners system for kvalitetssikring av utdanningen minst hvert sjette år.

I 2010 var det 13 institusjoner som fikk evaluert sitt system for kvalitetssikring. En institusjon fikk ikke godkjent systemet sitt etter supplerende evaluering. Fire institusjoner fikk evaluert kvalitetssikringssystemet sitt av NOKUT for andre gang.

Institusjoner som fikk vedtak om evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen i 2010

Institusjon	Merknad
Det teologiske menighetsfakultet	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning i 2003.
Sjøkrigsskolen	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning i 2004.
Universitetet for miljø- og biovitenskap	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning i 2004.
Norges musikkhøgskole	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning i 2004.
Eurytmihøgskolen	Godkjent system.
Atlantis medisinske høyskole	Godkjent system.
Bergen Arkitekt Høyskole	Godkjent system.
Skrivekunstakademiet	Godkjent system.
Den norske Balletthøgskole	Godkjent system.
Høgskolen for landbruk og byggenæringer *	Godkjent system etter supplerende evaluering
Høgskolen i Staffeldtsgate *	Godkjent system etter supplerende evaluering
Høgskolen for ledelse og teologi*	Godkjent system etter supplerende evaluering
Norsk Gestaltinstitutt Høyskole**	Ikke godkjent system etter supplerende evaluering.

* Når et system ikke godkjennes på grunn av vesentlige mangler, får institusjonen en frist på 6 måneder til å rette opp forholdene og det gjennomføres supplerende evaluering.

** Når NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystem ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som tilbyr akkrediterte studier, mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier. Institusjonen kan kreve ny evaluering ett år etter at NOKUT fattet slikt vedtak, og hvis NOKUT etter ny evaluering finner systemet tilfredsstillende kan institusjonen igjen søke om akkreditering av nye studier.

Akkreditering av høyere utdanning

Akkreditering av høyere utdanning tar utgangspunkt i at institusjonene er plassert i kategorier med ulike fullmakter til å opprette utdanningstilbud på de forskjellige gradsnivåene bachelor, master og ph.d. Fullmaktene innebærer rett til å opprette nye studietilbud uten å måtte søke NOKUT om akkreditering:

- Høyskoler uten institusjonsakkreditering må søke NOKUT om akkreditering av alle nye utdanningstilbud.
- Akkrediterte høyskoler må søke om å få opprette master- og doktorgradstilbud.
- Universitet har selvakkrediteringsfullmakt til å opprette utdanningstilbud på alle nivå uten å søke NOKUT.
- Vitenskapelige høyskoler har de samme fullmakter som universiteter og høyskoler på områder der de har rett til å tildele doktorgrad. Ellers er fullmaktene som hos akkrediterte høyskoler.

Institusjonsakkrediteringer

En institusjon kan søke institusjonsakkreditering i en annen kategori, for eksempel fra høyskole til universitet, og dermed få utvidede fullmakter. NOKUT vurderer om institusjonen tilfredsstillende standarder og kriterier for akkreditering i den aktuelle kategorien. Dersom NOKUT finner at så er tilfelle, er det til slutt Kunnskapsdepartementet som ut fra en helhetlig vurdering avgjør om en institusjon blir flyttet over i den aktuelle kategorien.

NOKUT fattet fire vedtak som anbefalte ny institusjonskategori i 2010. Høgskolen i Bodø ble anbefalt akkreditert som universitet i september 2010 og er fra 1. januar 2011 Universitetet i Nordland. Videre fikk både Ansgar Teologiske Høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole og Lovisenberg diakonale høgskole positive vedtak om akkreditering som høyskole i desember 2010.

NOKUT har siden opprettelsen i 2003 gjennomført i alt 16 institusjonsakkrediteringer: fire til universitet, fire til vitenskapelige høyskole og åtte til akkreditert høyskole.

Akkreditering av studietilbud

I 2010 fikk NOKUT 46 nye søknader om akkreditering av studietilbud fra institusjoner som tilbyr høyere utdanning. Det ble bare fattet 23 vedtak; herav 6 på ph.d. - nivå, 7 på masternivå og 10 på lavere gradsnivå. 5 av disse var negative. Det lave antall vedtak er blant annet en konsekvens av at saksbehandlingen etter søknadsfristen 1. september ikke er helt avsluttet ved årsskiftet. Mange vedtak fattes i januar og februar påfølgende år.

Det ser ut til at søknad om akkreditering av nye studier på lavere og høyere grads nivå har stabilisert seg på totalt ca. 35 søknader i året. For ph.d. - studier har antakelig 2009 og 2010 vært et toppår for nye søknader. Den økte aktiviteten har sammenheng med de mange universitetsambisjonene i sektoren. Kunnskapsdepartementets nye krav til størrelse på fagmiljø og antall kandidater i hvert doktorgradsprogram vil sannsynligvis bety at vi vil se en gradvis nedgang i antall søknader på dette nivået.

Tilsyn med eksisterende virksomhet

Det er i tråd med planen ikke gjennomført slikt tilsyn i 2010. 2011 blir oppstartsår for tilsyn etter ny modell.

Høyere utdanning på studienivå: oversikt over antall nye saker og vedtak i perioden 2008–2010

	PhD			Master			Bachelor			Kortere studier		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Nye søknader	3	6	3	22	13	19	7	11	16	13	7	8
Positive vedtak (akkreditert)	0	3	5	13	12	5	4	1	2	8	6	6
Negative vedtak (ikke akkreditert)	0	0	1	1	4	2	0	1	1	0	1	1

Fagskoleutdanning

NOKUT godkjenner fagskoleutdanninger etter søknad fra tilbyder. Fra og med 2009 godkjenner NOKUT også institusjonenes interne system for kvalitetssikring. 2010 var første året NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning var fullt ut i funksjon.² Regelendringene medførte tydeligere og strengere krav til fagskolene. Dette forklarer hvorfor antall positive vedtak er svært lavt i 2010 i forhold til tidligere år. Etter de nye retningslinjene er det en forutsetning for behandling av en søknad at tilbyderen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, samt at styreordning og reglement er tilpasset utdanningene.

Rundt to tredjedeler av søknadene både i søkerrunden våren 2010 og høsten 2010 ble avslått etter en innledende vurdering. Grunnen var at det ble funnet mangler ved system for kvalitetssikring, styreordning og/eller reglement.

Tallet på søknader om fagskolegodkjenninger var nesten dobbelt så høyt i 2010 som i 2009: 101 i mot 54, og betydelig høyere enn forventet. Som tabellen viser har tallet på godkjenninger gått kraftig ned i perioden. Merk at NOKUT ofte har fattet vedtak året etter at søknaden er mottatt. Dette gjelder ikke minst etter at vi gikk over til to søknadsfrister i året.

Fagskoleutdanning: oversikt over antall nye saker pr år og positive og negative vedtak i perioden 2008–2010.

År	2008	2009	2010
Nye søknader	189	54	101
Positive vedtak	338	92	14
Negative vedtak	25	15	72
Sum vedtak	363	107	86

Tilsyn med eksisterende virksomhet

NOKUT har gjennomført revideringer av to godkjente fagskoleutdanninger i 2010. Tilbyder for begge utdanningene er Interiørdesigner Dekoratorfagskolen AS (IDS). NOKUT fant at IDS ikke tilfredsstillende noen av NOKUTs kriterier. Skolen har fått frist til slutten av mars 2011 til å dokumentere at styringsordning, reglement, kvalitetssikringssystem og det faglige innholdet i utdanningstilbudene tilfredsstillende de krav NOKUT stiller.

² Retningslinjene ble fastsatt av NOKUT 26. januar 2009 med hjemmel i Kunnskapsdepartementets forskrift av 23.04.2008 om godkjenning etter fagskoleloven.

Gjennomførte forbedringstiltak

Forenklet og målrettet tilsynet med institusjonene

Arbeidet med ny tilsynsforskrift for høyere utdanning var et stort løft for NOKUT i 2010. Målet var å forenkle og tydeliggjøre forhold som omverden har opplevd som uklare eller som ikke fungert etter hensikten. NOKUT valgte å samle alle bestemmelser om tilsyn med høyere utdanning i én forskrift. Tilbakemeldingen fra sektoren har vært positiv på dette.

NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i norsk høyere utdanning (tilsynsforskriften) ble vedtatt januar 2011. Forskriften trådte umiddelbart i kraft.

Revidering av nettsidene for fagskoleutdanning

NOKUTs sider om fagskole på www.nokut.no er revidert og utviklet. Det samme er det elektroniske søknadsskjemaet for fagskolesøknader. I tillegg er det utviklet en praktisk veiledning til søknadsskjemaet. NOKUTs veiledning til fagskolereglement er revidert.

Innføring av to søknadsfrister i året

Samling av all tilsynsvirksomhet i én avdeling, kombinert med innføring av søknadsfrister og koordinert saksbehandling, har bidratt til mer effektiv og lik saksbehandling. Innføringen av søknadsfrister har også gjort det mulig å profesjonalisere NOKUTs søkerveiledning gjennom søkerkurs i forkant av fristene.

Søkerkurs og skrivemøter

Det ble gjennomført totalt fem søkerkurs i 2010 for institusjoner som ønsker å etablere høyere studietilbud. På fagskoleområdet ble det avholdt to søkerkurs i forkant av hver av de to søknadsfristene i 2010. Alle søkerkursene har fått meget god respons fra deltakerne.

“Skrivemøter” er nå etablert for å styrke de sakkyndiges forståelse av oppdraget, og stimulere til raskere framdrift i den faglige vurderingen. Tidligere har det ikke vært praksis å avholde fysisk møte med sakkyndige ved vurdering av søknader om akkreditering og godkjenning. Det ble arrangert til sammen fem skrivemøter innen høyere utdanning i 2010, og fire for fagskole. Disse møtene er meget godt mottatt av sakkyndige. Skrivemøtene fører til at de sakkyndige tolker regelverkene på en mer enhetlig måte. Opplæring av sakkyndige gjennom fysiske møter synes også å gjøre de sakkyndige tryggere og mer motiverte for oppdraget enn tidligere.

Kvalitetsutvikling gjennom utredning, evaluering og analyse

NOKUT skal stimulere kvalitetsutvikling. Det gjør vi dels som en integrert del av tilsynsarbeidet, og dels gjennom aktiviteter og virkemidler som er rendyrket for å stimulere kvalitetsutvikling og som ikke inneholder noe kontrollelement. Den siste kategorien omfatter:

- Utredninger, analyser og evalueringer for å frambringe, sammenstille og formidle kunnskap som lærestedene og/eller myndighetene kan bruke i sitt arbeid med å forbedre utdanningene
- Konferanser/seminarer og andre informasjonstiltak for å rette oppmerksomhet mot utdanningskvalitet og stimulere til dialog i sektoren.
- Stimuleringsordningene Sentre for fremragende utdanning og utdanningskvalitetsprisen

Utredninger og analyser

NOKUT har produsert fire utrednings- og analyserapporter i 2010. Spesielt rapportene om kvalitetsbarometer blant de vitenskapelige ansatte, og NOKUTs erfaringer med kvalitetssikring av doktorgradsutdanning, ga mye ekstern oppmerksomhet. I tillegg har NOKUTs medarbeidere presentert resultater på konferanser og i fagtidsskrifter.

Utrednings- og analyserapporter i 2010
Om institusjonenes oppnåelse av tilstrekkelig førstestillingskompetanse i sykepleierutdanningen
NOKUTs erfaringer med ekstern kvalitetssikring av doktorgradsutdanning
NOKUTs Kvalitetsbarometer 2010 – en undersøkelse om de vitenskapelige ansattes syn på kvalitet og kvalitetsutvikling i utdanningen.
Kriterier og skjønn i evaluering – en kassstudie i utøvende musikkutdanning

Evaluering av førskolelærerutdanningene

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) ble førskolelærerutdanningen evaluert av NOKUT i perioden 2008-2010. Evalueringen, som ble foretatt av en sakkyndig komité med støtte fra NOKUT, omfatter alle de 20 institusjonene som tilbyr førskolelærerutdanning: tre universiteter, tre private og 14 statlige høyskoler.

Evalueringen ble gjennomført i tråd med framdriftsplanen, og avsluttet gjennom sluttkonferanse 20. september 2010 med overlevering av rapporter til KD. Evalueringen avdekket både styrker og svakheter med utdanningene. KD følger opp evalueringen. NOKUT vil på selvstendig grunnlag fortløpende vurdere om det er behov for tilsyn av enkelte førskolelærerutdanninger.

NOKUT-portal i DBH

NOKUT har tatt initiativ til å etablere en egen "NOKUT-portal" i Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Portalen skal inneholde et sett indikatorer som kan belyse utdanningskvalitet. Indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning vil bli definert og gjort lett tilgjengelige på studieprogramnivå i DBH. NOKUT-portalen vil gi en bedre utnyttelse av data i DBH, og vil være til nytte for institusjonene, NOKUT, Kunnskapsdepartementet, og andre aktører. Arbeidet med portalen har pågått i hele 2010. Målet er at NOKUT-portalen skal være på plass høsten 2011.

Etableringen av Sentre for fremragende utdanning (SFU)

Våren 2010 gav Kunnskapsdepartementet NOKUT i oppdrag å etablere og drive en ordning med "Sentre for fremragende utdanning". Det overordnede siktemålet med ordningen er å bidra til kvalitet i høyere utdanning, og synliggjøre at utdanning og forskning er likestilte oppgaver for universiteter og høyskoler. SFU-ordningen innebærer en konsentrert, fokusert og langsiktig innsats for å stimulere til utvikling av undervisning og læringsmåter i høyere utdanning på bachelor- og mastergradsnivå. Kunngjøring av ordningen i april 2011 var en viktig milepæl. Det skal i første omgang velges ett pilotsenter innenfor lærerutdanningen.

Utdanningskvalitetsprisen

Kunnskapsdepartementets utdanningskvalitetspris for 2010 ble delt ut for tiende gang på NOKUT-konferansen for høyere utdanning. Prisen har til hensikt å stimulere institusjonene innenfor høyere utdanning til å arbeide systematisk med å fremme og videreutvikle kvaliteten på sine utdanninger.

Årets førstepris ble det mellom Høgskolen i Telemark for prosjektet "Veiledning av nyutdannede lærere i barnehage, skole og videregående opplæring"; og "Masterprogrammet International Community Health" ved Universitetet i Oslo. Tredjepris ble tildelt Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet for prosjektet "For Vei – Studentveiledning i et forebyggende perspektiv med vekt på trivsel, mestring og gjennomføringsevne".

Godkjenning av utenlandsk utdanning

NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning får vurdert denne i forhold til norsk utdanning, og at arbeidsgivere og læresteder får korrekt informasjon om utenlandsk kompetanse.

Det gjør vi dels gjennom å godkjenne utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner, og dels gjennom informasjon og rådgivning til ulike aktører, samt ulike koordinerende tiltak. NOKUTs oppgaver på feltet kan inndeles i tre hovedkategorier:

- Vi godkjenner utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner
- Vi bistår universiteter, høyskoler og autorisasjonskontorer i deres arbeid med godkjenning av utenlandsk utdanning
- Vi gir informasjon om utdanningssystemet i andre land, og om norske ordninger for godkjenning og autorisasjon basert på utenlandsk utdanning

NOKUTs oppgaver og myndighet på feltet er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrift. I tillegg har Kunnskapsdepartementet gitt NOKUT flere konkrete forvaltningsoppdrag. Blant annet gjelder dette arbeidet med å føre og kvalitetssikre GSU-listen, og å være kontaktpunkt for EU-direktivet om godskriving av yrkeskvalifikasjoner.

NOKUTs egen godkjenningssordning “generell godkjenning”

Saksmengden på området generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning har økt kraftig de siste årene. Antall nye søknader var i 2010 på i alt 3879. Dette er en økning på ca 25 prosent bare siden 2009.

Antall individuelle søknader om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og antall vedtak i perioden 2008-2010.

År	2008	2009	2010
Individuelle søknader	2682	3113	3879
Antall vedtak	2482	2810	3631

Godkjente grader

Hovedtyngden av NOKUTs godkjenninger er knyttet til bachelornivå, der 1846 personer fikk utdanningen sin likestilt med norsk bachelorgrad. Deretter følger mastergrad (438), høgskolekandidat (211) og doktorgrad (18). I tillegg kommer de søkere som fikk uttelling i studiepoeng, men ikke likestilt med norsk grad

Søknadsvolum i forhold til utdanningsland i 2010

NOKUT mottar naturlig nok flest søknader fra personer med utdanningsbakgrunn fra de store (arbeids) innvandringslandene. I 2010 lå Polen (411 søknader), Russland (352) og Filippinene (281) på topp. Andre land som har mange søknader er Litauen (228), Storbritannia (173) og USA (164). De tre landene på topp utgjorde også topp tre i 2009.

Saksbehandlingstid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 2,8 måneder og er uforandret i forhold til 2009. 81 prosent av sakene var behandlet innen fire måneder. Fire måneder er Lisboa-konvensjonens krav til saksbehandlingstid. NOKUT forventer på kort sikt økt saksbehandlingstid på grunn av kraftig vekst i saksmengden.

Råd og service til andre institusjoner

NOKUT gir råd til norske universitet og høyskoler, lånekassen, arbeidsgivere og i noen grad til autorisasjonsmyndigheter, i deres arbeid med godkjenning av utenlandsk utdanning. Det ble i 2010 gitt i alt 454 råd til sektoren.

Falske dokumenter

Forsøk på å oppnå godkjenning ved hjelp av falske dokumenter blir politianmeldt. Åtte personer ble i 2010 anmeldt for å ha lagt fram falske dokumenter overfor offentlig myndighet.

Gjennomførte forbedringstiltak

Brukertilfredshet

Høsten 2010 ble det gjennomført en brukerundersøkelse for å kartlegge hvordan brukerne opplevde kontakten med NOKUT. 6 av 10, som har søkt om generell godkjenning av en utenlandsk utdanning, var fornøyd med NOKUTs servicenivå. Saksbehandlingstid og tilgjengelighet er de viktigste forbedringsområdene.

Bare 1 av 10 søkere oppgir at de har norsk som morsmål. Det vil derfor være en viktig oppgave i 2011 å gå gjennom all skriftlig informasjon til søkerne våre med tanke på klart språk. Vi håper dette vil bidra til flere komplette søknader, færre henvendelser og dermed større effektivitet.

Blant institusjoner og arbeidsgivere er ca 7 av 10 fornøyd med servicen de har fått. 8 av 10 opplever NOKUTs ansatte som tydelige og profesjonelle, og har stor tillit til de rådene som gis. Alle vil anbefale andre i sektoren å ta kontakt med NOKUT ved spørsmål om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

Informasjonssenteret INVIA

For å gjøre informasjon om alle de norske godkjenningsordningene lettere tilgjengelige for norske og utenlandske brukere ble INVIA opprettet som et eget informasjonssenter i april 2010. Fra 1. august ble INVIA også formelt kontaktpunkt for EU-direktiv 2005/36/EF om godskriving av yrkeskvalifikasjoner. Dette vil si at INVIA skal hjelpe personer med statsborgerskap i et EU-/EØS-land med opplysninger om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner i Norge. Kontaktpunktet vil også kunne hjelpe andre lands myndigheter eller kontaktpunkter med det samme.

I 2010 mottok INVIA i overkant av 2 100 henvendelser og antall henvendelser har vært økende gjennom året. I underkant av 95 prosent av alle henvendelsene til INVIA i 2010 kom fra utenlandske borgere. Rundt 40 prosent gjelder studier i Norge, mens de resterende ønsker godkjenning av utenlandsk utdanning for å kunne jobbe i Norge. Ca. 40 prosent av disse henvendelsene gjelder godkjenning av et lovregulert yrke. Ytterst få arbeidsgivere har kontaktet INVIA. Profileringsarbeid overfor denne målgruppen i 2011 vil kunne bidra til at også flere arbeidsgivere blir oppmerksomme på INVIA og benytter seg av informasjonssenteret.

INVIA har utviklet egne nettsider og de mest brukte nettsidene omhandler generell informasjon om godkjenningsordningene, lovregulerte yrker med tilhørende

godkjenningskontor og hva INVIA er og kan hjelpe til med. I overkant av 80 prosent av de besøkende kommer fra Norge. Sidene er også godt besøkt fra flere europeiske land, med Serbia, Polen og Sverige på topp.

Omlagging av arbeidet med GSU-listen

Omlagging av arbeidet med GSU-listen (krav til generell studiekompetanse for søkere med utenlandsk utdanning) foregår langs to spor: i) endret organisering av arbeidet og ii) utredning av problemstillinger knyttet til listen.

Det er opprettet et internt sekretariat på tre personer i NOKUT, og på oppdrag fra departementet er det oppnevnt et nytt GSU-utvalg. Videre er saker relatert til GSU-listen nå inndelt i fem kategorier med ulike prosedyrer for kvalitetssikring med utgangspunkt i risikovurdering av sakens betydning for søkere og samfunn. NOKUTs GSU-sekretariat arbeider med løpende oppdatering og videreutvikling av listen i samarbeid med Samordna opptak og GSU-utvalget, avhengig av type sak.

Det er foretatt en kartlegging av forhold relatert til bruk av GSU-listen, inkludert to spørreundersøkelser (en nasjonal og en internasjonal). Kartleggingsrapporten vil være grunnlag for diskusjon av ulike aspekter ved GSU-listen i diverse fora i 2011, og arbeidet vil avsluttes med en rapport med forslag til videre arbeid.

Informasjon og samfunnskontakt

Styrking av dialogen med sektoren og samfunnet og bedre informasjon og service til våre brukere er viktige strategiske mål for NOKUT. Vi arbeider derfor kontinuerlig for å forbedre informasjonen til våre brukere og interessenter, og for å styrke arenaer for dialog og samhandling.

NOKUTs nettsider

NOKUTs viktigste informasjonskanal til brukere og interessenter er nokut.no. Nettsidene er også viktige for å informere om mer dialogpregede aktiviteter som NOKUT-konferansene og ulike seminarer.

I 2010 har vi prioritert arbeid på tvers av avdelingene for å få nettsidene til å framstå mer enhetlige. NOKUT har i 2010 publisert flere nyheter på nettsidene. Dette gjør vi for å få økt oppmerksomhet om NOKUTs oppgaver og utdanningskvalitet i sektoren og i samfunnet generelt. Det ble i 2010 sendt ut sju nyhetsbrev og publisert 67 nyheter på NOKUTs nettsider.

Besøk nokut.no	Antall
Totalt antall besøk	259 356
Unike besøkende/personer*	140 450
Sidevisninger	1 289 653
Gjennomsnittlig antall sider per besøk	4,97
Gjennomsnittlig tid pr. besøk	00:04:50
Nye besøkende	51,30 %

*I 2009 gikk vi over til ny publiseringsløsning. Dette gjør at vi ikke har sammenlignbare tall for besøk fra 2009 til 2010.

Konferanser og seminarer

I 2010 ble det for første gang gjennomført tre NOKUT-konferanser: én for høyere utdanning, én for fagskoleutdanning og én for godkjenning av utenlandsk utdanning. Fagskolekonferansen ble arrangert for første gang i 2010. Alle konferansene er evaluert og får gode tilbakemeldinger. Deltakerne var gjennomgående meget fornøyd med det faglige innholdet, og langt de fleste svarer at de mest sannsynlig også kommer til å delta på neste års konferanse. Spesielt framheves konferansene som viktige møteplasser og diskusjonsarenaer.

Fagkonferanse om høyere utdanning

NOKUT-konferansen for høyere utdanning ble arrangert i Oslo 20. og 21. april 2010. Konferansen rettet seg primært mot representanter fra høyere utdanningsinstitusjoner. Tema for konferansen var "Norsk høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå". Konferansen hadde over 400 påmeldte deltakere.

Fagkonferanse om fagskoleutdanning

Konferansen for fagskoleutdanning fant sted i Asker 27. og 28. oktober 2010. Det var første gang det ble arrangert en separat konferanse for fagskoleutdanning. Tema for konferansen var "Fra tall til kunnskap". En sentral målsetting var å skape en felles forståelse av hva som er god rapportering på fagskoleområdet. Bedre statistikk vil være av stor nytte i kvalitetsarbeidet, både for fagskolene og for NOKUT. Det vil også være et viktig virkemiddel for

å synliggjøre fagskolens rolle og betydning i det norske utdanningssystemet. Det var litt over 200 deltakere på konferansen.

Fagkonferanse om utenlandsk utdanning

Det årlige fagseminaret om godkjenning av utenlandsk utdanning arrangeres for de som jobber med opptak og godskriving i sektoren, samt andre autorisasjons- og godkjenningsaktører. Seminaret gikk over to dager og hadde 130 deltakere. Hovedtema var utdanningssystemene i Kina, Tyskland, Østerrike og Sveits, og problemer knyttet til godkjenning av utdanning fra disse landene.

NOKUT vil i 2011 fortsette arbeidet med å samordne og videreutvikle konferansekonseptet. Vi ønsker å opprettholde konferansene som viktige nettverks- og diskusjonsarenaer, i tillegg til at de skal ha et faglig relevant og aktuelt innhold.

Internasjonalt samarbeid

NOKUT følger systematisk med på den internasjonale utviklingen på våre ansvarsområder. Vi bidrar til utviklingen på områder hvor vi ligger i front eller har andre særlige forutsetninger for å gjøre det, såfremt ressursituasjonen tillater det. NOKUT prioriterer generelt samarbeidet på den europeiske og nordiske arena. Deltakelse internasjonalt gir inspirasjon, gode ideer og ny kunnskap, samtidig som NOKUT er synlige, bidrar til å inspirere andre og kan være med på å sette premisser i internasjonale sammenhenger.

Organisasjon og regnskap

Ansatte

1. Antall ansatte:

Årsverk: 59,1

2. Ansattes utdanningsnivå:

Høyere utdanning, høyere grad og doktorgrad: 80 prosent

Høyere utdanning, lavere grad: 8 prosent

Annet: 12 prosent

3. Kjønnfordeling i NOKUT:

Kvinner: 67 prosent

Menn: 33 prosent

4. Kjønnfordeling i ledelsen:

Kvinner: 55 prosent

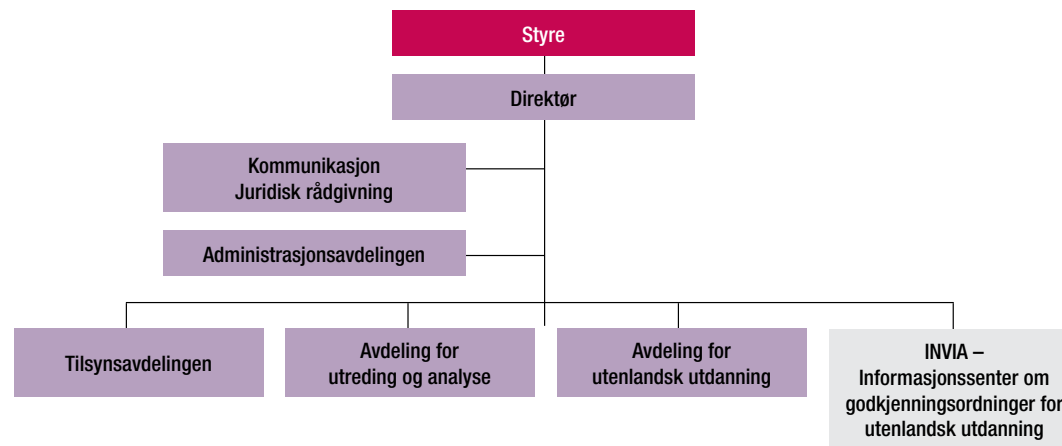
Menn: 45 prosent

5. Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene (inkludert arbeidsgiveravgift) var i 2010 på 32,7 millioner kroner. Det utgjorde 59 prosent av NOKUT sine totale brutto driftsutgifter.

6. Sakkyndige

Det ble utbetalt honorar til 288 sakkyndige i 2010. Honorar og lønnsutgifter kom på til sammen 5,2 millioner kroner. Det er 9 prosent av de totale driftsutgiftene til NOKUT.

Styret

Styret oppnevnes av regjeringen for en periode på fire år, studentrepresentantene oppnevnes for to år. I 2010 har styret hatt følgende sammensetning:

Medlemmer:

Professor Petter Aaslestad, leder
 Høgskolelektor Per Tore Granrusten
 Professor Hanne Foss Hansen
 Direktør Per Arne Syrrist
 Professor Inger Johanne Pettersen
 Fagsjef Gunnar Visnes
 Student Sine Halvorsen
 Seniorrådgiver Wenche Froestad (ansattes representant)

Varamedlemmer:

Førsteamanuensis Oddvar Førland
 Forsker Karl Erik Brofoss
 Student Solveig Tesdal
 Seniorrådgiver Anne Karine Sørskår (ansatterepresentant)

Varamedlemmene fra studentene møter fast på alle styremøtene uten forslags- og stemmerett.

Klagenemnd

Kunnskapsdepartementet har utnevnt to klagenemnder for NOKUTs vedtak, en for høyere utdanning og en for fagskoleutdanning. Sammensetningen av de to klagenemndene er delvis overlappende.

Klagenemnda for høyere utdanning har for perioden 1. januar 2007 til og med 31. desember 2010 hatt følgende sammensetning:

- Kjell Frønsdal, Gulating lagmannsrett (leder)
- Margareth Christophersen, Gulating lagmannsrett (vara for leder)
- Knut Ingar Westeren, Høgskolen i Nord-Trøndelag
- Ingrid Bergslid Salvesen, Universitetet i Tromsø
- Heidi Leganger-Krogstad, Det teologiske Menighetsfakultetet
- Øistein Østtveit Svelle, Studentenes landsforbund
- Jannicke Espeland, Norsk Studentunion

Klagenemnda for fagskoleutdanning har for perioden 1. januar 2007 til og med 31. desember 2010 hatt følgende sammensetning:

- Kjell Frønsdal, Gulating lagmannsrett (leder)
- Margareth Christophersen, Gulating lagmannsrett (vara for leder)
- Knut Ingar Westeren, Høgskolen i Nord-Trøndelag
- Knut Erik Beyer-Arnese, IT-akademiet
- Astrid Kristin Moen Sund, Utdanningsforbundet
- Eilin Bye Sævik, student, Fagskolen i Gjøvik

Klagesaker på området fagskoleutdanning og høyere utdanning: NOKUT mottok i 2010 klage fra fire tilbydere på syv avslag om søknad om fagskolegodkjenning. Alle avslagene var fattet etter innledende vurdering (uten bruk av eksterne sakkyndige). Alle sakene ble oversendt klagenemnden. Nemnden ga ingen av klagerne medhold. Det var ingen klager innen høyere utdanning i 2010.

Klagesaker på området godkjenning av utenlandsk utdanning: Klagenemnda behandlet 79 klager på vedtak om godkjenning av utenlandsk utdanning i 2010. Én sak ble omgjort, tre saker ble delvis omgjort, tre saker ble sendt tilbake til NOKUT for ytterligere utredning.

Regnskap

NOKUTs totale tildeling for 2010 var på 52,426 millioner kroner. Av dette var 49,1 millioner kroner ordinær tildeling. Videre er det bevilget 866 000 kroner i lønnskompensasjon, 1,25 millioner kroner i tillegg for å kunne øke saksbehandlingskapasiteten i Utlands- og Tilsynsavdelingene, 100 000 kroner til slutføring av evaluering av førskolelærerutdanningen, 900 000 kroner til Sentre for fremragende utdanning og 210 000 kroner til nasjonalt kontaktpunkt for kvalifikasjonsrammeverket

Driftsutgiftene for NOKUT i 2010 var 55,083 millioner kroner. Justert for konferanseinntekter og lønnsrefusjoner var nettoutgiftene til NOKUT på 52,302 millioner kroner.

Tabellen under viser utgiftene og inntektene i NOKUT:

Regnskap (tall i 1000)	2008	2009	2010
DRIFTSUTGIFTER			
Lønnsutgifter	21 252	25 330	28 655
Styregodtgjørelse	870	786	740
Utvalgsmedlemmer og lønnede konsulenter	4 689	2 995	4 497
Arbeidsgiveravgift	3 539	3 920	4 482
SUM lønnsutgifter	30 350	33 031	38 374
Teknisk utstyr, inventar m.m.	701	1 371	993
Kontortjenester (IT, forbruksmateriell, trykkeutgifter o.a.)	2 720	2 730	2 683
Reiser, kurs, kompetanseutvikling, representasjon	4 717	5 417	4 355
Bøker og fagtidsskrift	170	263	
Diverse (konsulenter, seminar, kantine, bedriftshelsetjeneste, ombygging av lokaler)	2 678	6 354	2 984
Leie og drift av lokaler	5 176	5 542	5 694
SUM varer og tjenester	16 162	21 677	16 709
SUM DRIFTSUTGIFTER	46 512	54 708	55 083
DRIFTSINNEKTER			
Andre inntekter	70	-	
Mottatt tilskudd	652	-	
Mottatte konferanseavgifter o.a.	1 104	1 268	1 171
Diverse lønnsrefusjoner	1 075	924	1 610
SUM DRIFTSINNEKTER	2 901	2 192	2 781
Nettoutgift	43 611	52 516	52 302

Korrigert for tildelt inntektskrav fra Kunnskapsdepartementet på 10 000 kroner gir det et lite underforbruk på 114 000 kroner som det er søkt om å få overført til 2011.